

WAP

HOE ZIT HET MET DE RECHTSGELDIGHEID VAN ELEKTRONISCHE MEDEDELINGEN?

Volgens het ontwerp van nieuwe wet op de aanvullende pensioenen zullen pensioeninstellingen uitgebreid over het aanvullend bedrijfspensioen moeten communiceren. Hoe die mededelingen bij de aangeslotenen uiteindelijk terecht komen, speelt geen enkele rol. Hoe sneller en goedkoper, des te beter uiteraard.

Daarom onderzoeken we in dit artikel de rechtsgeldigheid van berichten die via e-mail, websites, sms'jes en dergelijke meer worden verspreid.

door FILIPP DEVOS

FOTOSTOCK/IDV

Niets belet een pensioeninstelling om pensioenfiches of andere verplichte mededelingen via een e-mail te versturen. Het liefst dan wel met een elektronische aangetekende zending of een elektronische zending met ontvangstmelding.

Overeenkomstig artikel 26 van het ontwerp van nieuwe wet op de aanvullende pensioenen (WAP) krijgen groepsverzekeraars en pensioenfondsen heel wat informatieverplichtingen op hun bord. Zo moeten zij op zijn minst eens per jaar aan alle aangeslotenen een pensioenfiche meedelen. Ook dienen zij op eenvoudig verzoek van de aangeslotene een historisch overzicht te geven van onder meer de verworven reserves. En uiterlijk om de vijf jaar moet de pensioeninstelling het bedrag van de rente bij pensionering melden aan alle aangeslotenen die de kaap van 45 jaar hebben overschreden.

Vraag is of een pensioeninstelling dergelijke mededelingen ook rechts-

geldig via elektronische weg kan versturen. Denk aan e-mail, website, wapsite of sms-bericht. De op stapel staande nieuwe WAP bepaalt nergens dat zulke verplichte kennisgevingen schriftelijk dienen te gebeuren. Een en ander neemt niet weg dat de pensioeninstelling moet kunnen aantonen dat zij daadwerkelijk kennis heeft gegeven van die mededelingen aan de aangeslotenen.

Burgerlijk Wetboek

Slaan we er even de wet op na. In het Burgerlijk Wetboek werd in boek III *in fine* een nieuwe titel XXI, met als opschrift "Kennisgeving" ingelast.

en daar staat in artikel 2281 BW de volgende tekst te lezen:

"Wanneer een kennisgeving schriftelijk dient te gebeuren om door de kennisgever te kunnen worden aangevoerd, wordt ook een kennisgeving per telegram, telex, telefax, elektronische post of enig ander telecommunicatiemiddel dat resulteert in een schriftelijk stuk aan de zijde van de geadresseerde als een schriftelijke kennisgeving beschouwd. Hetzelfde geldt wanneer de kennisgeving slechts daarom niet in een schriftelijk stuk resulteert aan de zijde van de geadresseerde omdat deze een andere wijze van ontvangst hanteert."

De kennisgeving gaat in bij ontvangst ervan in de vormen genoemd in het eerste lid.

Ontbrekt de handtekening in de zin van artikel 1322, dan kan de geadresseerde de kennisgever zonder onnodig uitstel verzoeken om een origineel ondertekend exemplaar na te zenden. Doet hij dit niet zonder onnodig uitstel, of gaat de kennisgever zonder onnodig uitstel op dit verzoek in, dan kan de geadresseerde het ontbreken van een handtekening niet aanvoeren.” (eigen onderstreping)

Elk telecommunicatiemiddel dat bij de geadresseerde in een schriftelijk stuk resulteert (of juist niet in een schriftelijk stuk resulteert omdat de geadresseerde enkel een andere wijze van ontvangst hanteert), kan dus in principe als een schriftelijke kennisgeving worden beschouwd die ingaat op het ogenblik van de ontvangst ervan.

E-mail

De wet van 20 oktober 2000 tot invoering van het gebruik van telecommunicatiemiddelen en de elektronische handtekening in de gerechtelijke en buitengerechtelijke procedure heeft een belangrijke impact op de manier waarop pensioeninstellingen hun mededelingen kunnen we vrij kort zijn: zij vallen onder dezelfde noemer als de traditionele briefwisseling en de faxen. Een en ander betekent dat een kennisgeving via e-mail in principe aan de voorwaarden van artikel 26 van de nieuwe WAP voldoet. In de veronderstelling uiteraard dat de pensioeninstelling over het correcte e-mailadres van de aangeslotene beschikt.

Niet alleen de actieve maar ook alle passieve aangeslotenen (de zgn. slapers) moeten jaarlijks hun pensioenfiche ontvangen. Aangezien het niet altijd eenvoudig is om van alle passieve aangeslotenen de juiste e-mail-

adressen te achterhalen, lijkt het wenselijk om met ontvangstbevestigingen te werken. Temeer daar het voormelde artikel 2281 van het Burgerlijk Wetboek stelt dat de kennisgeving ingaat bij de ontvangst ervan in de vormen genoemd in het eerste lid van dit artikel.

Omdat een pensioeninstelling moet kunnen aantonen dat de aangeslotene zijn pensioenfiche daadwerkelijk heeft ontvangen, kan ze het best gebruik maken van een elektronische aangetekende zending. Daarmee kan ze niet alleen zwart op wit bewijzen dat ze de fiche op een welbepaald tijdstip naar een welbepaald adres heeft verstuurd, met bovendien een garantie van integriteit van de zending. Het levert haar meeen ook een ontvangstbewijs op, dit is een volwaardig bewijs dat ze aan haar informatieverplichting heeft voldaan.

Filip Devos: “Om problemen met foute e-mailadressen te vermijden is het wenselijk contractueel te bepalen dat het de plicht van de aangeslotene is om elke adreswijziging aan de pensioeninstelling te melden.”

De pensioeninstelling kan dat bewijs vanzelfsprekend ook verkrijgen door gebruik te maken van een elektronische zending met ontvangstmelding die een elektronische handtekening met gekwalificeerd certificaat bevat dat conform de wet van 9 juli 2001 is. Die wet bevat een aantal regels inzake het juridisch kader voor elektronische handtekeningen en certificatie diensten. Daarbij wordt de datum van verzending en ontvangst door een certificatie dienstverlener geëticificeerd. Partijen kunnen uiteraard ook contractueel overeenkomen dat een e-mail met een eenvoudige ontvangst- of leesbevestiging als

kennisgeving volstaat. In dat geval moet de pensioeninstelling er wel op toekijken dat die ontvangst- of leesbevestiging er ook effectief komt.

Een verzekeraar of pensioenfonds hoeft niet na te gaan of bewijzen dat de aangeslotene zijn pensioenfiche ook effectief gelezen heeft. De pensioeninstelling moet alleen kunnen aantonen dat de werknemer de pensioenfiche heeft ontvangen en dus in de mogelijkheid verkeert om er kennis van te nemen.

En wat als een pensioeninstelling de pensioenfiche naar een verkeerd e-mailadres stuurt? In dat geval rijzen er uiteraard bewijsperikelen. Net dezelfde trouwens als wanneer de verzekeraar of het pensioenfonds de pensioenfiche met de post naar een verkeerd adres verstuurt. Daarom is het wenselijk contractueel te bepalen naar welk adres de pensioeninstelling de mededeling kan sturen (woonplaats of ander aan te duiden adres of e-mailadres) en tegelijk voor te schrijven dat het de plicht van de aangeslotene is om elke adreswijziging (postadres, e-mailadres) aan de pensioeninstelling te melden.

Inloggen op website

De vraag rijst of ook het on-line ter beschikking stellen van pensioenfiches, overzichten en dergelijke op een website voldoet aan de meldingsplicht uit artikel 26 van het ontwerp van nieuwe WAP. Een website is per slot van rekening een elektronische publicatie, meestal ter inzage van eenieder, waarvan de teksten via een printer afgedrukt kunnen worden.

Het kan sterk betwijfeld worden dat het eenvoudig ter beschikking stellen van een pensioenfiche op een website voldoet aan de informatieplicht uit voormeld artikel 26. Want het is de taak van de pensioeninstelling om alle aangeslotenen een pensioenfiche te bezorgen. De aangeslotenen hoeven er dus niet zelf om te vragen.

De kaarten liggen uiteraard anders wanneer de pensioeninstelling de aangeslotenen er elk jaar van verwittigt dat ze hun nieuwe pensioenfiche op een welbepaalde website kunnen raadplegen. In dat geval mag men

ervan uitgaan dat de pensioeninstelling zich van haar verplichting tot mededeling en dus kennisgeving van de pensioenfiche gekweten heeft. Althans tegenover alle aangeslotenen die hun pensioenfiche ook daadwerkelijk op die website hebben opgehaald. Het is dan ook cruciaal dat de identiteit kan worden gegarandeerd van alle aangeslotenen die het bericht hebben opgehaald.

Maar zelfs als de pensioeninstelling zo'n bericht niet verstuurt, maar er kan worden bewezen dat de aangeslotenen effectief hun pensioenfiche op die website hebben opgehaald, dan heeft de pensioeninstelling aan haar verplichting tot mededeling en dus kennisgeving van de pensioenfiche voldaan. Maar ook hier weer is het zaak dat de pensioeninstelling de identiteit kan garanderen van alle aangeslotenen die de pensioenfiche hebben opgehaald. Dartoedient men te werken met identificatiemogelijkheden, zoals elektronische

handtekeningen of paswoorden. Maar aangezien er gelogd moet worden wie zijn pensioenfiche heeft opgehaald, komt ook de privacywetgeving om de hoek kijken.

Niet alle aangeslotenen verkeren echter in de mogelijkheid om hun pensioenfiche via een website op te halen. Zij dienen hun pensioenfiche dan ook via de gewone post of op een andere manier te ontvangen.

Niet enkel wanneer uit een logbestand blijkt dat de aangeslotene zijn pensioenfiche van de website heeft opgehaald, voldoet de pensioeninstelling aan haar meldingsplicht omschreven in artikel 26. In sommige gevallen volstaat het dat de groepsverzekeraar of het pensioenfonds er de aangeslotenen per brief, fax, e-mail, sms-bericht of enige andere notificatie van verwittigt dat ze de pensioenfiche on-line kunnen raadplegen en downloaden.

De manier waarop de pensioeninstelling aan de aangeslotenen de pensioenfiche meedeelt, wordt bij voorkeur contractueel geregeld. De beste formule is die waarbij de aangeslotene de bewezen kennisgeving (via het ontvangstbewijs) of het be-

richt dat de pensioenfiche on-line raadpleegbaar is, als bewijs van de mededeling van de pensioenfiche aanvaardt. In zo'n geval dient immers niet te worden nagegaan of de aangeslotene zijn pensioenfiche ook effectief op het internet heeft opgehaald. Uiteraard moet de aangeslotene altijd de kans krijgen om op deze contractuele afspraak terug te komen.

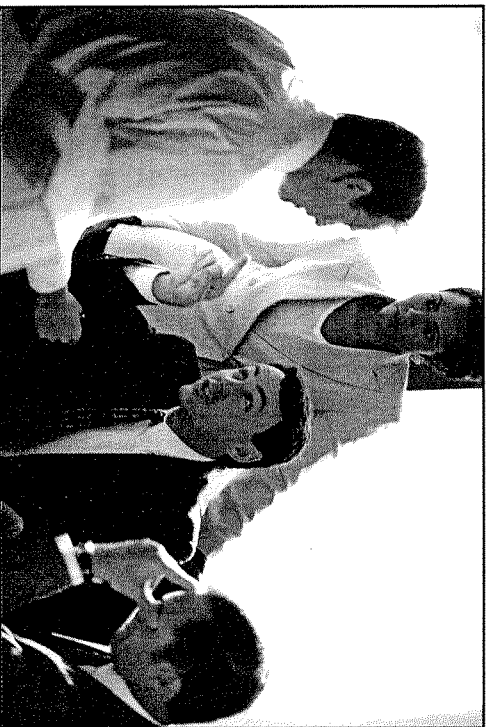
Kan de pensioeninstelling er zich vanaf maken door de aangeslotenen slechts eenmaal te melden waar ze hun pensioenfiche voortaan op het internet kunnen vinden? Die handelwijze lijkt te verregaand, ook al krijgen de aangeslotenen van meet af aan de kans om de pensioenfiche jaarlijks in gedrukte versie te ontvangen. Omdat de boodschap niet jaarlijks wordt herhaald, voldoet de pensioeninstelling hiermee niet aan haar plicht tot mededeling en kennisgeving van de pensioenfiche aan de aangeslotenen.

Wapsites

Vooromelde bepalingen gelden in principe ook voor wapsites, dat zijn websites die via een draagbare telefoon geraadpleegd kunnen worden. Met de komst van de mobiele telefonie van de derde generatie zullen wapsites misschien uitgroeien tot de concurrerende websites van de toekomst.

Het lijkt geen twijfel dat de technologische vlucht ervoor zal zorgen dat gegevens van wapsites (die overigens nu al via een wapsite browser op een website leesbaar zijn) via een printer afgedrukt zullen kunnen worden. Zij zullen dan ook onder de telecommunicatiemiddelen vallen die resulteren in een schriftelijk stuk aan de zijde van de geadresseerde. Hetgeen voor wapsites gesteld werd, geldt dan ook onverminderd voor wapsites, voor zover uiteraard deze techniek het toelaat om de pensioenfiches in de voorgeschreven vormen weer te geven.

FOTOSTOCK/DV

Een pensioeninstelling kwijt zich van haar meldingsplicht als ze de aangeslotenen er éénmaal per jaar van verwittigt dat die hun nieuwe pensioenfiche op een welbepaalde website kunnen raadplegen. In de veronderstelling uiteraard dat de aangeslotene zo'n kennisgeving vooraf heeft aanvaard.

Mededeling via werkgever

Men kan zich afvragen of een pensioeninstelling de werknemers rechtstreeks moet kennis geven van de pensioenfiche dan wel of ze die taak naar de werkgever mag doorschuiven. In de 'papieren wereld' is het meestal zo dat de groepsverzekeraar of het pensioenfonds elk jaar aan de werkgever een stapel pensioenfiches bezorgt, zodat die ze op zijn beurt aan zijn werknemers kan uitdelen. Het komt ook voor dat de pensioeninstelling de fiches via de post verstuurt.

Artikel 2281 van het Burgerlijk Wetboek nocht artikel 26 van het ontwerp van nieuwe wet op de aanvullende pensioenen lijken zich er tegen te verzetten dat een derde (De Post, de werkgever of iemand anders) de kennisgeving voor zijn rekening neemt. Dit neemt niet weg dat de bewijslast van de mededeling op de schouders van de pensioeninstelling blijft rusten. Zorgt de werkgever voor de mededeling, dan dient de pensioeninstelling aan de werkgever een be-

wijs te vragen dat hij de mededeling heeft gedaan. Doet ze dat niet, dan voldoet ze niet aan haar meldingsplicht. Binnen bedrijven kunnen e-mailberichten met automatische ontvangst- of leesbevestiging uiteraard gemakkelijk worden geïmplementeerd.

Besluit

Overeenkomstig artikel 26 van het ontwerp van wet op de aanvullende pensioenen krijgen pensioeninstelling heel wat informatieverplichtingen. Denk aan het vaststellen van de jaarlijkse pensioenfiche, het historisch overzicht of de vijfjaarlijkse mededeling van het bedrag van de te verwachten rente. Hoe ze dat doet - per brief dan wel via elektronische middelen, rechtstreeks dan wel via de werkgever - heeft geen belang. Zolang de pensioeninstelling maar kan aantonen dat ze de mededeling overeenkomstig voormeld artikel 26 heeft verricht, is er geen vuilte aan de lucht. Wat erop neer komt dat ze moet kunnen bewijzen dat de aangeslotene de bewuste informatie heeft ontvangen.

FILIP DEVOS

De auteur (35) van dit artikel is als advocaat werkzaam bij het advocatenkantoor Laga & Philippe. Filip Devos behaalde achtereenvolgens het diploma van licentiaat in de rechten aan de Universiteit Gent en het mastersdiploma in Business Law aan de Universiteit Antwerpen.

FL